

Üstad Bediüzzaman ve Tarihçe-i Hayat

Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin hayatını anlatan Tarihçe-i Hayat kitabı, 1950'den sonra talebeleri tarafından hazırlanmıştır.

Tarihçe-i Hayat'ın yazılmasında bilhassa Zübeyir Gündüzalp Ağabeyin çok büyük katkısı olmuştur. İlk aşamada, şu andaki mevcut Tarihçe-i Hayat'ın üç katı büyüklüğünde, yani üç cilt olarak yazılıp fotoğrafsız olarak Üstad Bediüzzaman Hazretlerine takdim edilmiştir. "Şahsıma ait bahislerden ziyade hizmet-i Kur'âniyeye müteallik kısımlar neşredilmeli" 1 diyen Üstad Bediüzzaman Hazretleri bazı kerâmetleri ve şahsını nazara veren kısımları çıkarıp yerlerine Risâle-i Nurlardan bahisleri ve bazı fotoğraflarının konulmasını istemiştir. 2 Böylece üç cilt kadar olan eser, tek kitap, yani şimdiki Tarihçe-i Hayat halini almıştır.

Daha çok Risâle-i Nur'ların nazara verildiği, hakikatlerinin anlatıldığı ve bu kudsî dâvânın müdafaalarının yer aldığı Tarihçe-i Hayat; Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin çocukluk ve tahsil hayatı, ilmî çalışmaları, mücadelesi, sürgün hayatı, mahkemeler ve hapisler; kısaca üç hayat devresinin özetinden ibaret olup, son iki senelik hayatı bulunmamaktadır. Üstad Bediüzzaman Hazretleri, tarihçe-i hayatının yazılmasını Denizli hapsinde iken ihtar edilen bir mektubuyla beyan etmiştir. 3

Denizli hapsinden beraat ederek çıktıktan ve mecburî iskânla Emirdağ'ında ikamet ettirildikten sonra, Üstâd Hazretleri, hapisteki ihtarlı arzusunu ve mektupla işaret ettiği emri talebelerine tekrar hatırlatarak şunları söylemiştir: "Hapishanede Hüsrev ve Feyzi'ye demiştim; 'Isparta'da geçen, Risâle-i Nur noktasından tarihçe-i hayatı Hüsrev yazsın, Kastamonu'daki hayatımı Feyzi yazsın. Ta Risâle-i Nur'un bir nevî tarihçesi olsun' diye tensib etmiştim." 4

"Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin bu isteği o zamanın şartlarında yerine getirilemedi. Hem Risâle-i Nurların telif işleri, hem de şiddetli hapis, baskı ve zulümlerin olması buna fırsat vermedi. Ancak, 1950 yılı ortalarında bu çalışmalar, üniversiteli Nur Talebelerinin gayretleriyle yeniden canlanır. Tarihçe-i Hayat'ın tab edilme çalışmaları, Ankara'daki Dr. Tahsin Tola'nın evinde başlar. Hazırlanan eser, Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin tashih ve tasvibinden geçtikten sonra baskıya verilip 1958 yılında neşredilerek Risâle-i Nur Külliyyatı'na dâhil edilir." 5

Tarihçe-i Hayat'ın basılıp neşredilmesi Üstad Bediüzzaman Hazretlerini fevkalâde sevindirmiş, bu "Tarihçe-i Hayat, on ordu, yirmi mecmua kadar hizmet edecek" 6 diyerek, takdirlerini şu ifadelerle belirtmiştir:

"Tahsin'in neşrettiği Tarihçe-i Hayat yirmi büyük mecmua kadar fayda verdi, fütuhata yaptı. Şimdi bir parça ilişkilerine katıyen merak etmesin. Nazar-ı dikkati celb ettiği için, büyük bir ilânname hükmüne geçti. Şimdiye kadar nasıl ki yirmi senedir yirmi büyük mecmua perde altında intişar etmesiyle çok büyük fütuhata medar oldu. Tarihçe-i Hayat'ın da perde altında intişarı inşaallah aynı neticeyi verecek." 7

Tarihçe-i Hayat'ı hazırlayan başta Zübeyir Gündüzalp Ağabey olmak üzere, Nur Talebeleri, bu eserin girişinde şu müjde

ve temennileri dile getirmişlerdir: “Bu eserin mütalâasıyla görülecek ki, bugün, yalnız Anadolu ve âlem-i İslâm için değil, bütün insanîyet için kayda değer büyük bir hakikat meydana çıkmıştır. Bu hakikat, umumun iştirakiyle külliyyet kesb ederek, Risâle-i Nur hizmet-i imaniyesi ve Bediüzzaman ve Nur Talebeleri diye adlandırılmaktadır. Bu hakikatın ve bu cereyanın neden ibaret bulunduğu, menşei, gaye ve ideali ne olduğu, halk tabakalarındaki tesiri, ferd ve cemiyetin hayat-ı maddiye ve maneviyesine, istikbaldeki milletçe emniyet ve saadetimizin teminine ait tesiri, bu Tarihçe-i Hayatla tebarüz etmektedir.”

“Bu suretle bu eser, istikbaldeki münevver Nur Talebeleri için hakikî bir me’haz teşkil etmektedir. Muhterem edib ve muharrirler, bundan istifade ile inşâallah daha mükemmel, daha hakikatlı ve faydalı tarihçe-i hayatlar hazırlayacaklardır.” 8 “İşte biz, âcizane hazırladığımız bu eserle bu hakikata bir nebze hizmet etmek istedik. İstikbalin münevver bahtiyarlarına bir mehaz olarak bu eseri neşrediyoruz. Daha derin ve geniş bir tarihçe hazırlanması dileğimizdir.” 9 Bu dileği “İnşâallah yakında büyük Tarihçe-i Hayat yazılacak” 10 sözüyle müjdeleyen Üstad Bediüzzaman Hazretleri, talebelerinin geniş tarzda bir Tarihçe-i Hayat hazırlama teşebbüslerine; “Biçare kardeşinizin Tarihçe-i Hayat’ını daha geniş bir tarzda bir mecmua tarzında neşrine dair fikrinizi çok güzel gördük, Barekâllah dedik.” 11 ifadeleriyle izin vererek desteklemiştir. Çünkü “Şu andaki mevcut Tarihçe-i Hayat büyük Üstadın hayatını tam mânâsıyla ifade etmekten çok uzaktır.” 12

İlerleyen zaman içinde Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin Tarihçe-i Hayatını ve bilinmeyen yönlerini anlatan güzide bazı eserler yazıldı. Muhterem Abdulkadir Badıllı Ağabeyin Mufassal Tarihçe-i Hayat’ı, Necmeddin Şahiner’in Bilinmeyen Taraflarıyla Said Nursî eseri ve İslâm Yaşar’ın roman tarzındaki muhteşem beşlemesi bunlardan en göze çarpanlarıdır. Ancak, Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin hizmetkârlarından muhterem Bayram Yüksel Ağabeyin bu husustaki şu ifadeleri yeni yazılacak Tarihçe-i Hayat için dikkate alınacak niteliktedir: “Tarihçe-i Hayat, bir kişinin münferit yazmasıyla değil de, istikbalde mütesanid bir heyet, umumun teveccühüne mazhar kimseler, hiç kimseyi incitmeden, kimseye yara bere yapmadan, büyük Tarihçe-i Hayat’ın ruhuna uygun, hatta ondan istifade edilerek, camiamızın şahs-ı manevisinin duâsı ve himmetiyle olur.” 13

Bizce de doğru tarz budur. Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin Tarihçe-i Hayatının, Yeni Asya damgasıyla Risâle-i Nur Enstitüsü nezaretinde, uzman bir heyet tarafından, geniş ve tafsilatlı bir şekilde hazırlanmasıdır. Bu büyük bir ihtiyaç hâlini almıştır. Hicri 1300, milâdî 1878’lerden başlayan ve kıyamete kadar bütün zamanların yetkilisi vazifesiyle vazifelendirilen Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin Tarihçe-i Hayatının adım adım incelenmesi ve yazılması, başta ülkemiz insanı olmak üzere, bütün insanlık için çok büyük önem arz etmektedir. Bu helâket ve felâket asrının sahibinin hayatının doğru bir şekilde bilinmesi ve anlaşılması, gerçek insanîyetin ve doğru tarihin anlaşılmasını ve bilinmesini sağlayacak, başta âlem-i İslâm olmak üzere, bütün insanlığa güzel ufuklar açacaktır.

Bu itibarla, Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin hayatının bilinmesi için ulaşılamayan devlet arşivlerinin açılması gerekmektedir. Bilhassa Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık, Meclis ve Genelkurmay Başkanlığı arşivlerinin araştırmacılara açılması çok sır perdelerini kaldıracaktır. Bütün hayatını milleti, memleketi ve insanlık için adayan bu kahraman insanın, yirmi küsur defa zehirlenmesi, esaret hayatı, “baltalarla başına vurulması” 14 gibi emsâlsiz şiddetli işkenceler yapılması, suçsuz yere hapsedilmesi, hiçbir zaman hürriyet verilmemesi, mezarının yıkılıp, mübarek cesedinin kaybedilmesi gibi zulümlerin üstü örtülmüştür. Milletten gizlenmiştir. Bu bir utanç tablosudur. Bunların vuzuha kavuşması ve kamuoyunun aydınlatılması lâzımdır. Bu kaçınılmaz olmuştur.

Bu hususta devlet ve hükümet yetkililerinden açıklama ve icraat bekliyoruz. Ahırzamanın dertlerinin çaresi olan Üstad Bediüzzaman’ı kamuoyundan ve dünyadan saklamayın artık.

Dipnotlar:

1- Tarihçe-i Hayat, s. 39, 2- Bilinmeyen Taraflarıyla B. Said Nursî, s. 419, 3- Mufassal Tarihçe, A. Badıllı, s. 12, 4- Age. s. 13, 5- B. Said Nursî- M. Duman, s. 449, 6- İhlâs ve Sadakat Abidesi Bayram Yüksel, s. 149, İ. Atasoy, 7- Emirdağ Lâhikası, s. 859, 8- Tarihçe-i Hayat, s. 40, 9- Age., s. 52, 10- Son Şahitler-2, s. 360 Necmeddin Şahiner, 11- Mufassal Tarihçe – A. Badıllı, s. 14, 12- Tarihçe-i Hayat, s. 39, 13- İhlâs ve Sadakat Abidesi Bayram Yüksel, s. 140, İ. Atasoy, 14- Emirdağ Lâhikası, s. 611.